

hårstædes vara længre än inom Söndköpings län, men denna olägenhet motverkas något genom den lätthet, de många jernvägarna erbjuda för anlitande af veterinär från aflägsnare trakter. Någon anmälan från kommunalnämndernas ordförande inom detta län om yppade fall af sjukdomar, som misstänktes vara af smittosam natur, har ej ingått till Konungens besällningshafvande under år 1880, mer än vid några fall af mjelkbrand.

Churu sålunda hvarken den undersökning, som af länsveterinären Sedvall och mig blifvit företagen, ej heller de upplysningar, som blifvit infördrade från kommunalnämndernas ordförande inom ett stort antal socknar, från kronobetjeningen och veterinärerne inom den ort, hvarefrån kreatur blifvit förda till Brigtstads marknad den 12 november 1880, gifvit vid handen, att fall af elafartad lungsjuka eller dermed liknande sjukdom förefonmit inom Söndköpings och Kronobergs län under år 1880, torde dock hos en och annan, som icke är förtrogen med den ifrågavarande sjukdomens natur och utbredningsfätt eller med lagstiftningen ifråga om hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, sätta ifråga, huruvida icke sjukdomen ändock kunde hållas borta å mera aflägst belägna gårdar i Småland. För dem, som hyfa en sådan åsigt, anhåller jag att få erinra om, att, enligt Kongl. förordningen af den 19 april 1875, då sjukdom utbryter bland husdjur, som är eller misstänktes vara mjelkbrand, boskapspest, elafartad lungsjuka, rots, springorm, färfoppor, elafartad klöfsjuka hos får och vattinsträff, skall det insjuktade djurets egare fördröjligen, och sikt inom 24 timmar, derom underrätta ordföranden i helsevårdsnämnd eller kommunalnämnd, hvilken åter genast kan tillkalla närmast boende legitimerade veterinär eller anmäla förhållandet till Konungens besällningshafvande, som då förordnar veterinär att afresa till stället och vidtaga nödiga åtgärder. Djurets egare drabbas härvid icke af någon utgift för veterinärens tillkallande, denne må hafva sitt hemvist huru långt aflägst som helst. Man har vidare förutsett, att vid inträffande sjukdomsfall, som likna elafartad lungsjuka, det för veterinären kan vara svårt att hos det levande djuret med säkerhet bestämma, huruvida det samma lider af nämnda sjukdom eller ej, och därför eger veterinären att vid sådana fall hos kronobetjeningen begära nedslagning af 1 eller 2 af de sjuka djuren för att genom obduktion af dem kunna bestämma hvilken sjukdom som är för handen.

De slagta kreaturen ersättas till deras fulla värde af statsmedel. Skulle härvid elafartad lungsjuka befunnits vara för handen, så blifver hela nötkreatur-besättningen på stället värderad till det värde, djuren ega, dereft de icke varit af sjukdomen angripna, och alla djuren blifva nedslagade, hvarefter djuregaren af statsmedel erhåller det belopp, hvartill djuren blifvit af värderingsmännen uppfattade.

Efter dessa erinringar kan man väl ifrågasätta, huruvida en kreatursegare skulle vilja handla så illa emot sitt eget intresse, att han höll sjukdomens närvaro på sin gård dold för socknens kommunalnämnd och öfriga myndigheter samt föredroge att se större delen af sin kreatur-besättning insjuktas och öfver hälften dö i stället för att anmäla saken till ordföranden i socknens kommunalnämnd och derigenom vara förvisad om att få alla sina nötkreatur på den gård, der sjukdomen yppats, inköpta af staten till deras fulla värde, hvareförutom djuregaren skulle, genom uraktlåtenhet att anmäla sjukdomens närvaro, utfatta sig för att begå ett lagbrott och lida följderna deraf.

Efter de upplysningar, jag nu lennat, torde man icke böva hyfa någon fruktan för, att den elafartade lungsjukan finnes inom Söndköpings och Kronobergs län, och från öfriga delar af landet hafva icke heller några underrättelser om sjukdomens uppträdande ingått till myndigheterna. Det återstår då att söka förklara den omständigheten, huru sjukdomen kunnat uppstå hos 5 bland 20 från Sverige inköpta nötkreatur, hvilka stodo tillsammans med 27 inhemsta i Solbæk, hos hvilka intet spår af lungsjuka förefans. Härvid torde jag få erinra om, att vid utbrott af smittosamma sjukdomar är det mången gång omöjligt att spåra, huru smittämnet blifvit bibragt de angripna djuren, och jag tillåter mig anföra såsom ett exempel härpå, hurusom vid färfopp-sjukdomens uppträdande i Skåne 1872 man icke lyckades upptäcka, på hvad sätt sjukdomen infonmit i vårt land.

För att afgöra, huruvida kreaturen blifvit smittade i Sverige, måste man erinra sig, att de af Christerfen i Brigtstad inköpta oxar blefvo vid ankomsten till Solbæk fördelade på 2:ne gårdars sedan på 3 och från den 25 november uppställda i Nissens stall i Solbæk, hvarest de stodo, till, de blefvo dödade, samt att uppföp af boskap från Sotland till Seland allt emellanåt eger rum.

Hos de af elafartad lungsjuka angripna djur befans sjukdomsprocessen i lungorna vara, såsom förut blifvit nämndt, af så ringa omfång, att man hos 4 djur antog, att den endast varat i 3 veckor och hos det femte, der hepatifationen var längst framförd och hade ett omfång af en hands storlek, att den varat i omkring 6 veckor.

Vid den ifrågavarande sjukdomen måste man antaga, att sjukdomsgiftet upptages genom respirationsorganen, och att detta i lungorna framfaller en kroupös inflammation, med flera dermed förenade processer, hvilken sedermera långsamt utbreder sig. Vi äro icke berättigade att antaga, att smittämnet skulle ligga överfamt under någon tid, innan den patologiska process, som deraf föranledes, begynner, och erkännes detta antagande vara grundadt på, hvad man känner om dylika pro-